

Filosofi

Seminarium 2

Sju filosofer

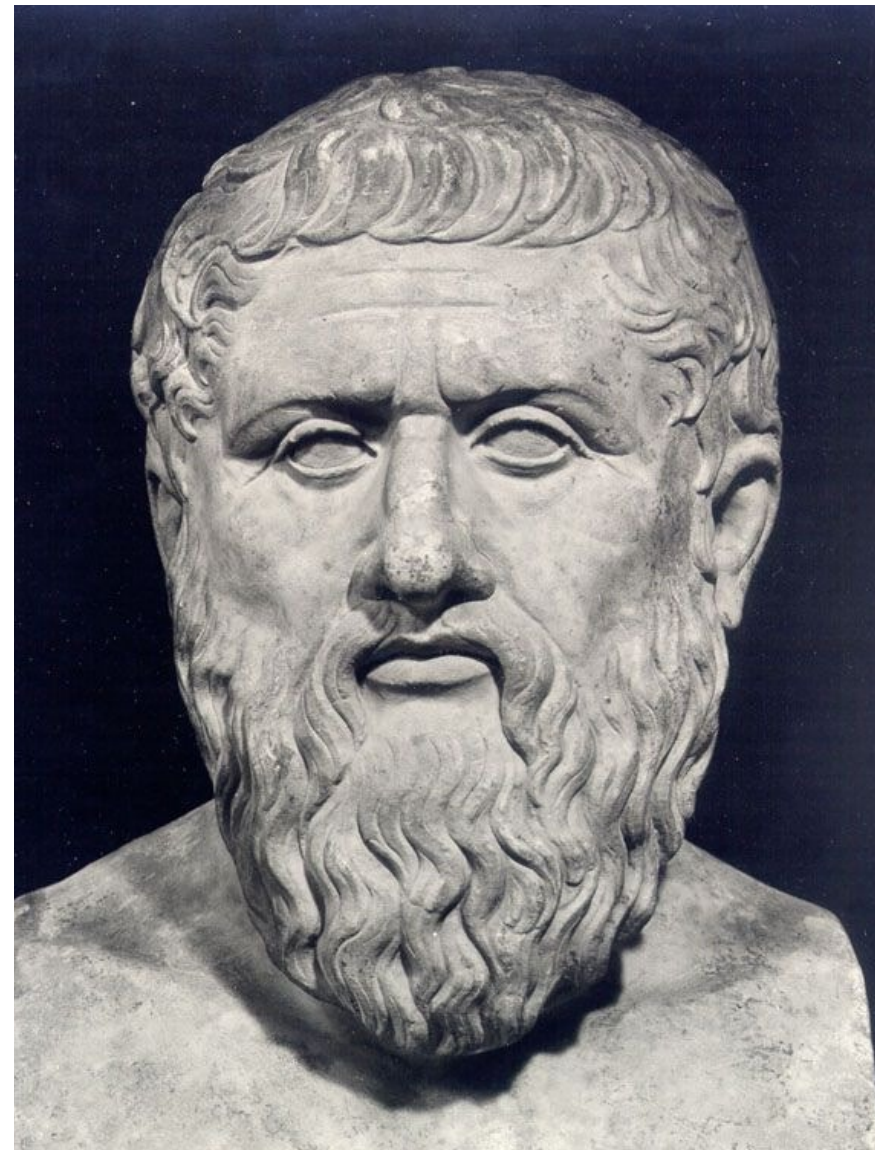
Vi väljer först ut sju filosofer som vi beskriver i detalj. Valet (som kanske är lite subjektivt) är:

- Platon
- Aristoteles
- Descartes
- Kant
- Hegel
- Nietzsche
- Wittgenstein

Platon

(300-talet f.Kr.)

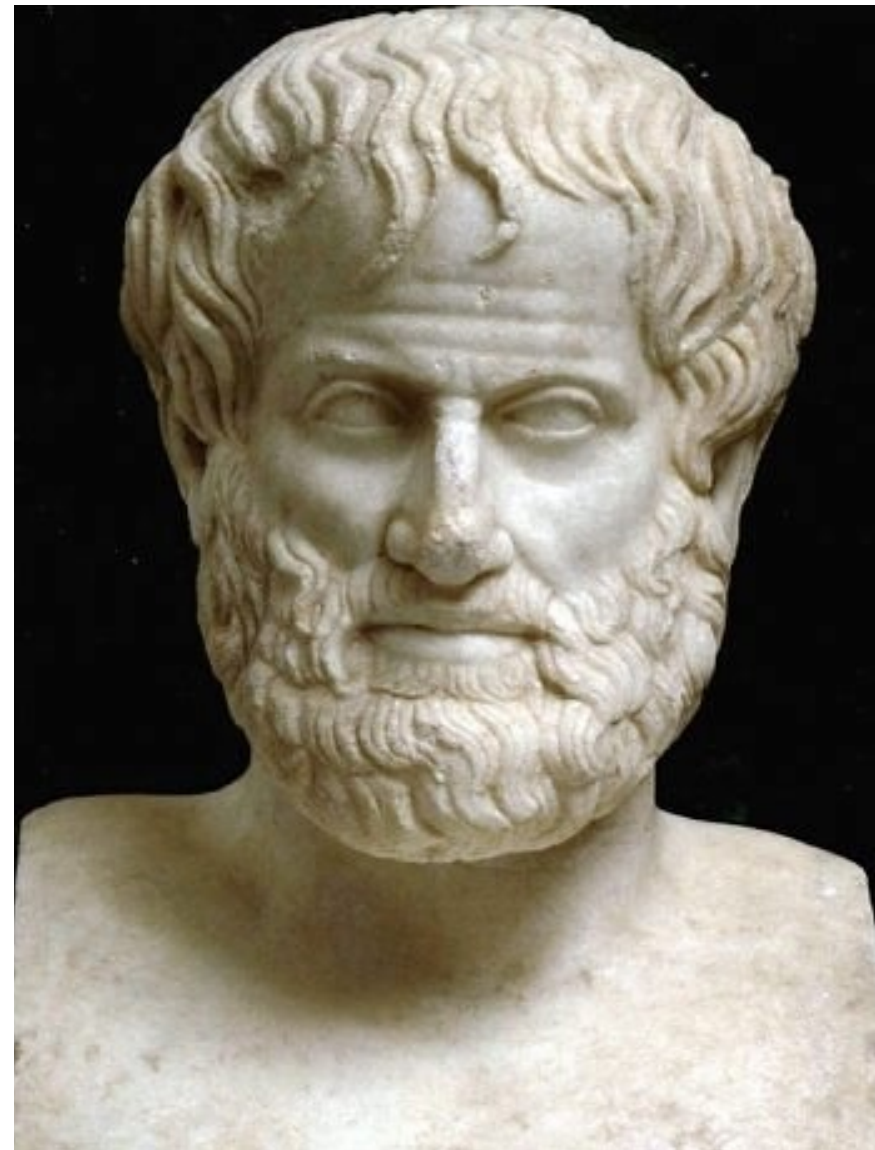
- Dialoger
- Idévärlden
- Matematik
- Liknelsen med grottan
- Själens odödlighet
- Antidemokrat(?)

Aristoteles

(300-talet f.Kr.)

- Naturvetenskap
- Ville beskriva allt
- Logik och syllogismer
- Lärare till Alexander den store

Descartes (1600-talet)

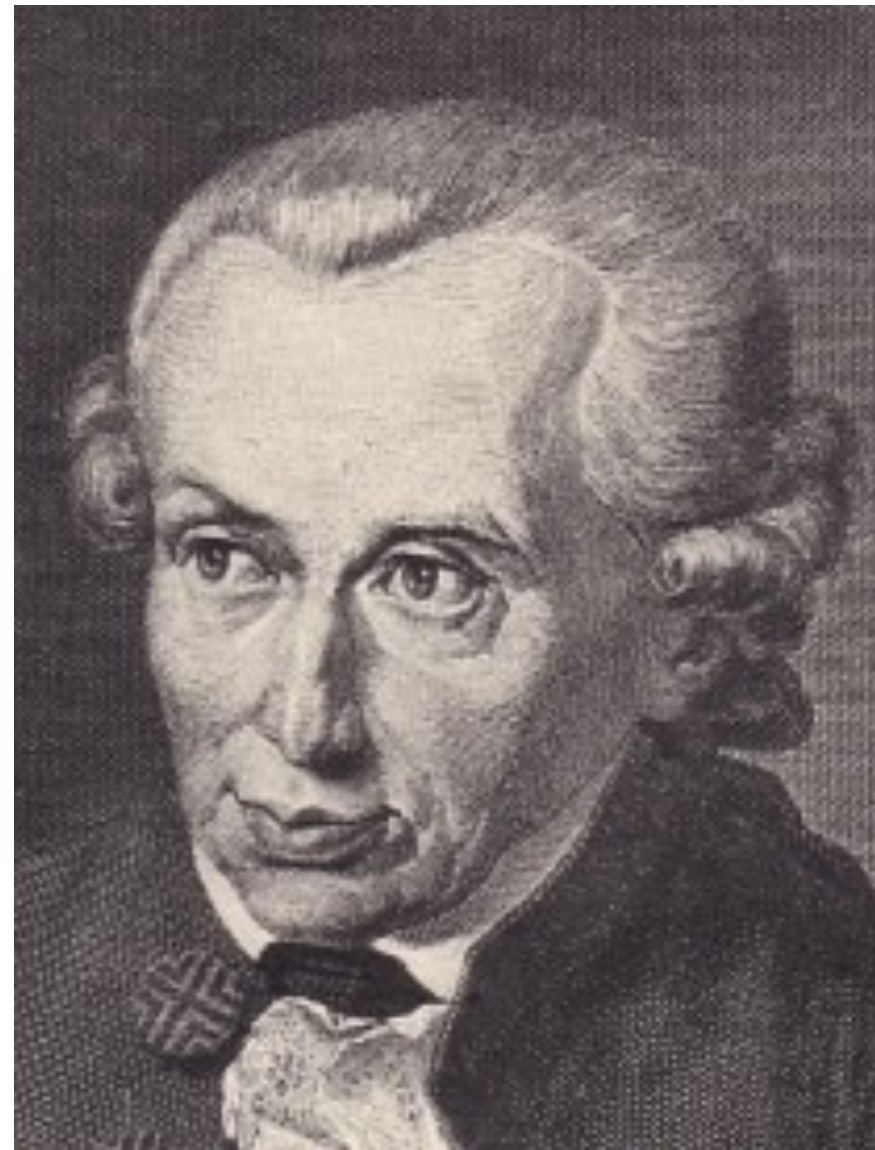
- Cogito, ergo sum
- Avhandlingen om metoden
- Kartesiska koordinatsystemet
- Djuren är maskiner
- Tallkottkörtelns betydelse
- Dör i Stockholm 1650

Kant

(1700-talet)

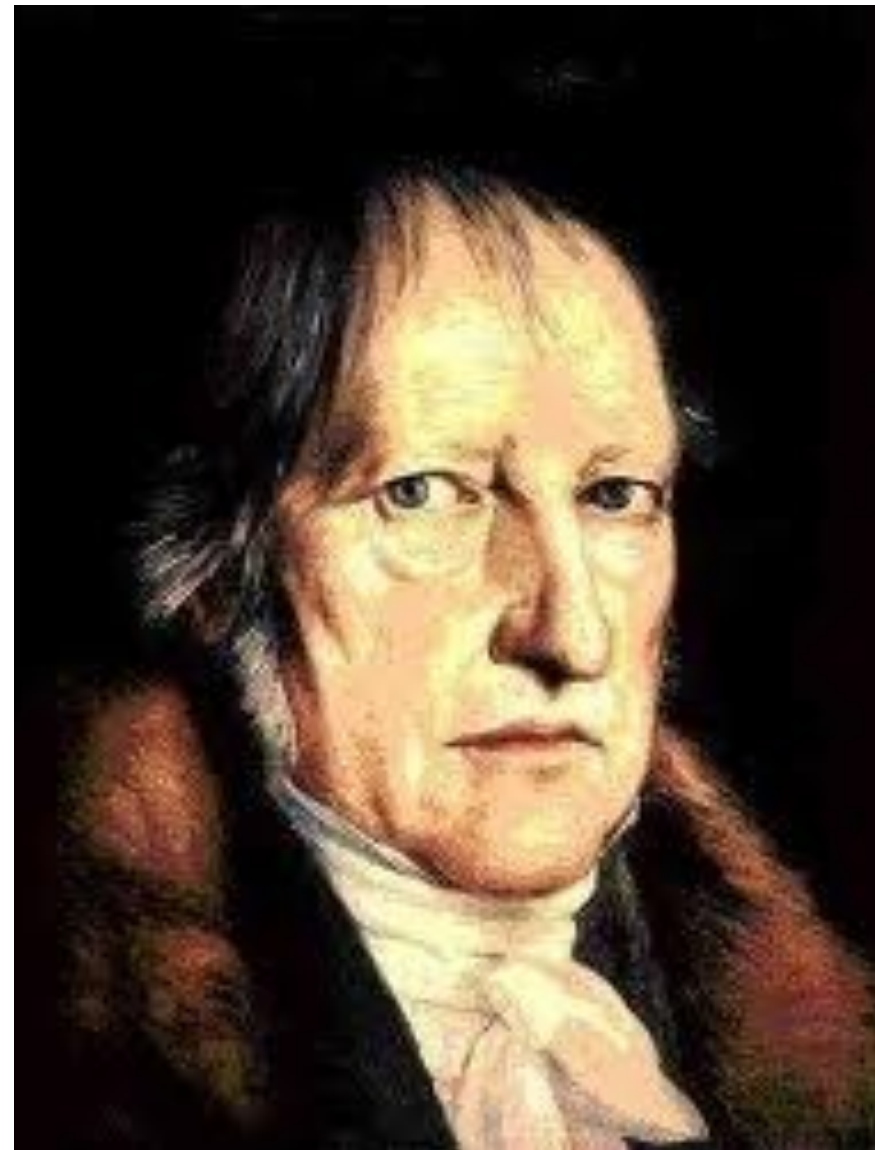
- Visar hur "syntetisk kunskap *a priori*" är möjlig
- Vi förstår allting genom *kategorier*
- Om *tinget i sig* kan vi inget veta
- Bygger moral på *kategoriska imperativ*

Hegel

(1800-talets början)

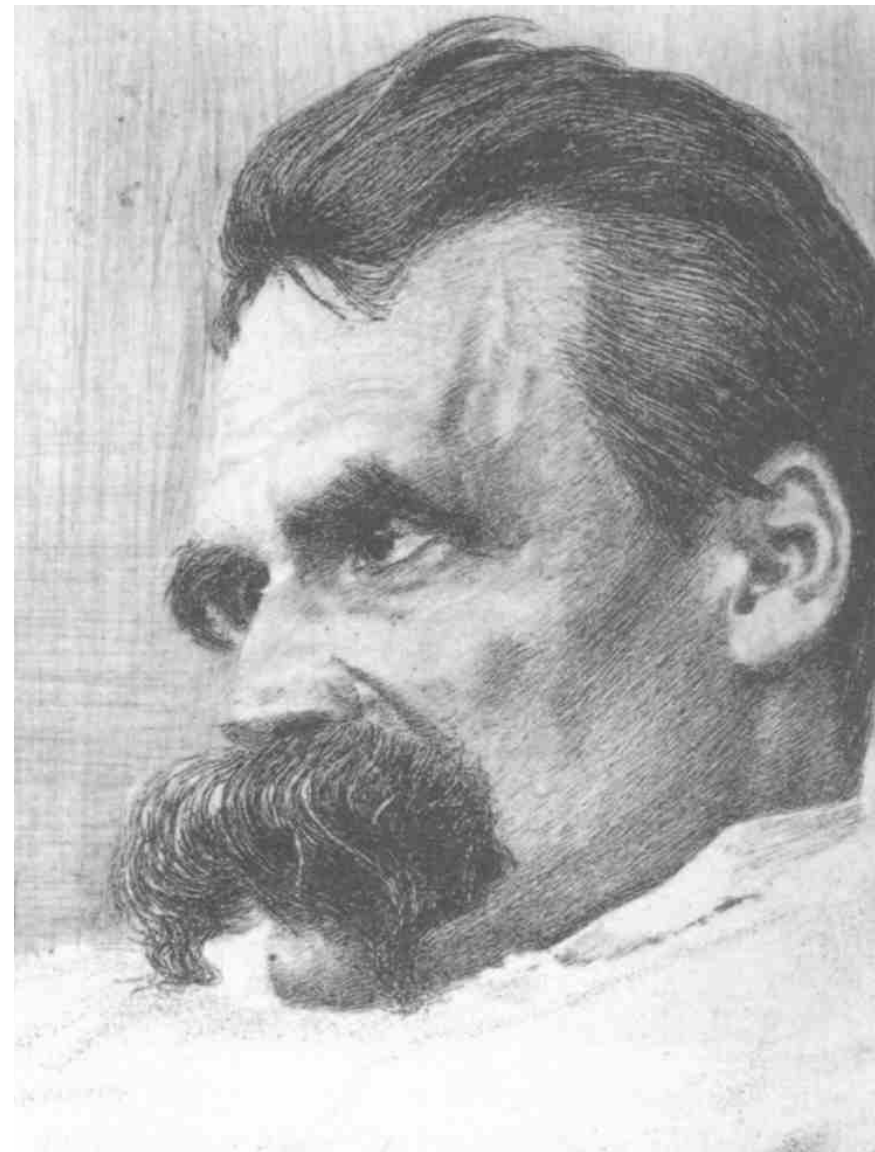
- Dialektik – Utveckling genom tes, antites och syntes
- Historiefilosofi – Det enda vi kan lär av historien är att vi inget lär av historien
- Viktigaste lärjungen är Marx

Nietzsche

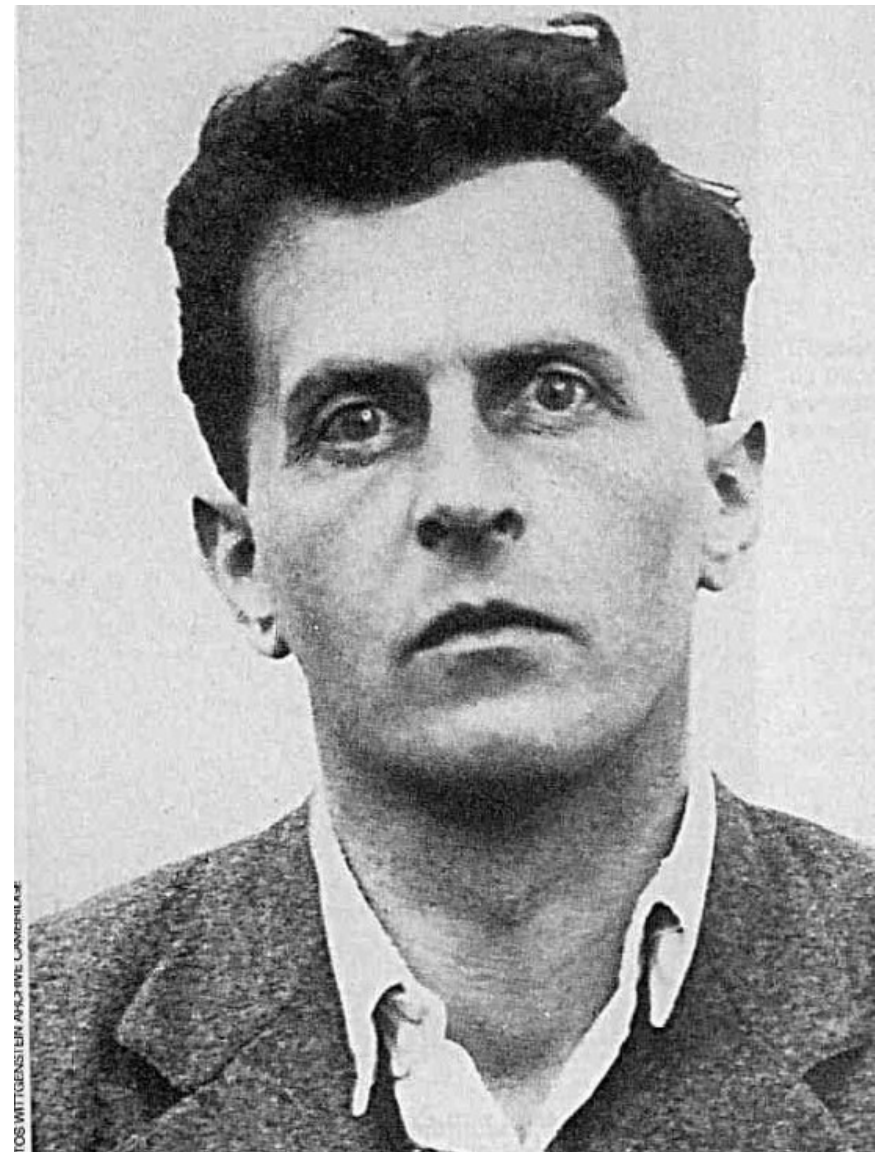
(1800-talet)

- Omvärdera alla värden
- Vilja är helt ok
- Helt ok att motsäga sig själv
- Övermänniskan
- Mycket stor stilist

Wittgenstein (1900-talet)

- Född i Österrike.
- Studerar vid Camebridge.
- Ser världen som en bild av språket
- Ägnar sig åt undervisning i småskolor
- Talar om språkspel
- Stegen som man kastar bort efter att ha använt den
- Om vi kunde lära ett lejon prata skulle vi inte förstå vad det säger
- Vad man inte kan tala om, därom måste man tiga.

Epoker

Vi ser nu mer översiktligt på olika filosofiska epoker

- Försokratikerna
- Antikens guldålder
- Medeltiden
- Rationalisterna
- Brittiska empirismen
- Upplysningen
- Tysk idealism
- Romantiken
- 1900-talsfilosofi

Försokratikerna

- Thales – Allt är vatten
- Pythagoras – Allt är tal
- Herakleitos – Allting flyter
- Zenon – Akilles hinner inte upp sköldpaddan

Antikens guldålder (500-400-talet f.Kr.)

- Sokrates
- Platon
- Aristoteles

Sokrates

(400-talet f.Kr.)

Använder samtalet och dialogen som filosofisk metod. Låt den andre komma fram till slutsatsen. Känd genom Platons dialoger. Dömd till döden för att ha "förfört ungdomen".

Medeltiden

(ungefär 1300-talet)

- Thomas av Aquino – Tomismens skapare.
Katolska kyrkans officiella filosof.
- Ockham – Ockhams "rakkniv"

Rationalisterna (1600-talet)

- Descartes
- Spinoza
- Leibniz

Spinoza

- Panteism – Gud är allt
- Parallellteorin – Materiella världen och andliga världen körs parallellt.
- Etik och känslor som ett axiomsystem

Leibniz

- Vi lever i den bästa av världar
- Differential- och integralkalkyl
- Inget sker utan orsak
- Monadologin – Världen består av fönsterlösa tänkande partiklar
- Bråk med Newton

Brittisk empirism (1600-1700-talet)

- Locke – Tabula rasa
- Berkeley – Yttervärlden "existerar" inte
- Hume – Det finns inga orsakssamband.
Induktionsprincipen är "jättekonstig"

Upplysningen (1700-talet)

- Många politiska tänkare
- Rousseau – Tillbaka till naturen!

Tysk idealism

- Kant
- Hegel
- och några mindre kända

Romantiker (1800-talet)

- Schopenhauer
- Nietzsche

Schopenhauer

- Vi vet visst vad tinget i sig är. Det är Viljan.
(Tyvärr)
- Stor pessimist
- Stor stilist

1900-talsfilosofi

- Analytisk filosofi (England och USA (Sverige))
- Kontinental filosofi (Tyskland, Frankrike)

Analytisk filosofi

- Russell – Betydelsen av matematik och logik
- Logisk positivism – Betydelsen av exakta sanningskriterier
- Wittgenstein – Språkspelet. Det man inte kan tala om, därom måste man tåga

Kontinental filosofi

- Bergson - Livskraften är viktigast av allt
- Heidegger – Varat och tiden
- Sartre – Varat och intet. Existentialism
- Flera andra existentialister
- Poststrukturalister – Foucault. Derrida.
Dekonstruktion
- Hermeneutikerna – Gadamer. Habermas.
Tolkning av texter

Bra böcker

- Bertrand Russell: A History of Western Philosophy
- D.W. Hamlyn: Filosofins historia
- Anders Wedberg: Filosofins historia